

Tuohikulttuuria

Sitä sirkutusta ja liverrystä, sitä soitinten suloutta ja äänen heleyttä, kun intiaaninelämää vietävä kaupunkilainen astui Kesälänsä pihakuistille. Aurinko paistoi — niin, paistoi tosiaan ja lämpimästi paistoiakin, sillä tämä tapahtui sunnuntaina. Päiväkullan säteet pääsivät itätaivaalta juuri sivuuttamaan talonnurkan sikäli kuin onnistuivat läpäisemään tiheän havumetsän, joka seisoi sivojana itää vasten. Jo keskiyöllä kello kolme oli aurinkoveitikka ensimmäisen kerran herättänyt Kesälän isännän, jonka vuoteeseen se mainitulla kellonlyömällä pääsi paistamaan niin suoraan, että silmiä häikäisi. Mutta niinpähän oli, mökoma kaupunkilainen unikeko, kuukahtanut uudelleen tovin päivän koreutta ja hetken hiljaisuutta ihmeteltyään. Ei lainen liplustakaan rantakiviin ollut kuulunut.

Nyt oli sentään noussut ja katseli ja kuunteli. Mutta sitten pakkautuivat päivän askareet mieleen Pyhä, sunnuntai tosin oli, mutta eihän härkää saa pyhänäkää kaivoon jättää, ehei!

Ja niin se alkoi, monenmoinen möyriminen isännättömänä entisestäään ravistuneessa talossa, jolle ikäkin jo pyrki tepposia tekemään. Pahimpia juttuja oli katon korjaaminen. Ullakolle paistoi päivä sisälle sieltä sun täältä. Ja vaikka siis ei satanutkaan niin piti ruveta paikkaamaan. Ensin pikakäynti katolle, sitten koluamaan ullakon kaikki sopet, komeroiden hämähäkinpeittämät kätköt, piipuntaukset ja portaiden aluset, liiterit ja makasiinit, saunat ja saunakamarit. Paljon tarvittiin paikkausainetta, mutta hitaasti sitä kertyi. Vaneerilevyt, ohkaisimmat laudat ja vahvimmat pahvit kelpasivat, jostain löytyi ammoin hyljätty tervahuovan kaistale, toisaalta ylijäänyt semptaliinihuovan neliö. Vanhat peltilaatikot ja meren muinoin tuomat pirtukanisterit, varpuset, piti hajoittaa ja levyiksi taputeella. Sitten katolle ja paikkaus alkoi. Kysymys oli näet parikymmenvuotisen pärekaton, pohjatuulen tuivertaman, lumikivosten heikentämän ja päivänpaahteen polttaman paikkaamisesta. Mistäpä Kesälän, moisen ylellisyyskapineen, omistajana uuttakaan otat ja laitat!

Mukava siellä oli katolla kyyhötää, kunhan katsoi, ettei katto alta vierinyt tai jalka läpi humpsahtanut. Paistoi päivä, meri kirkkaana kimmelsi ja linnut konsertoivat. Naputus vain kävi! Ikävä juttu tosin, kun pakkasi murentunut katto alas varisemaan siitä vierestä, mihin juuri paikkaa reiän päälle lyötiin. Mutta sitten loppuivat paikat ja yhä oli reikiä. Mies kävi välillä katsomassa hiiltyvää saunanpesällistä, tullaisaunan, ja siinä ohimennen huomasi porstuvassa välivuokralaisen jättämän korillisen mainioita tuohia, kerrassaan virsunalneksiksi kelvollisia. Mutta — heureka! Siinä oli koko pulman ratkaisu: suuria tuohenkaistaleita, pehmeitä, notkeita ja kestäviä. Mistä otat tänä ajankohtana parempaa katonpaikkaa oli, sitten kyseessä päre-, paanu- tai huopakaton paikkaaminen? Et mistään! Mies keräsi sylyksen ja kiukkutti katolle, vuoleskeli ja laitteli ja niistä paikoista tuli parhaat kaikista, hyvä etteivät entisetkin paikat saaneet kyytiä katolta alas!

Paluu tuohikulttuuriin! Mutta eipä meinannut vain keksiä, se kun nykyajan ihminen unohtaa esi-isien hyvät temput. Muistui kuitenkin siellä katolla mieleen että tässä muutamia vuosia sitten, viimeisenäkö lie ollut ennen sotia, vierailin rajanpinnassa, Kuusamon syrjäkylällä, Pistojoelle lähtevän kinttupolun alkupisteessä ja kylätien päätpestessä kansakoulussa, vaatimattomimmassa, mitä olen nähnyt, jonka katto muistaakseni oli kuin olikin tuohikatoto, kokonaisuudessaan. Kun on kelvannut kansakouluksi, kelpaa kait kesämajaksi uutta intiaanikesää vuosien jälkeen havittelevalle neekerille, joka saman tuohipaikkakaton alla toivoo kerran saavansa sen viimeisenkin intiaanikesänsä viettää.

P a n u.

